

Naturvernforbundet

Bjørnafjorden

Os, 16. juni 2025

Til Ragnhild Lønningdal, post@bjornafjorden.kommune.no

Saksnr 25/4421

Referansenr 25/133916

Innspill fra Naturvernforbundet i Bjørnafjorden til Planprogram for KDP for Naturmangfold

Vi takker for tilsendt Planprogram for KDP for Naturmangfold, Høringsutkast fra 4. april 2025, som vi har følgende innspill til:

Arealendringer er den største negative påvirkningsfaktoren for tap av biologisk mangfold. Allikevel har bevaring av natur hittil kun spilt en underordnet rolle i utbyggingssaker i vår kommune. Det gleder oss derfor å lese at kommunen ønsker å etterleve de internasjonale avtalene, som Norge har signert, på en mer aktiv måte, og å sette naturmangfold på den lokalpolitiske dagsorden.

I kommunens KLEM plan fra 2021 hadde kommunen forpliktet seg til å innarbeide rutiner som sikrer videre tap av naturmangfold innen 2023. Allikevel fremmer kommunen fortsatt utbyggingsprosjekter i naturområder (Bjånes, Vinddalsvannet, Osmarka, Storhaugen, Hordfast for å nevne kun noen få). For å unngå at Planprogrammet kun forblir enda et dokument uten konsekvenser i den politiske hverdagen siden man allerede på side 2 påpeker dens mangel på juridisk bindende foresettinger, foreslår vi følgende:

1. Planvask

Kommunen er forpliktet til å ta en grundig gjennomgang av gamle planer. Planer som vil resultere i mer nedbygget natur (naturskog, matjord, ferskvann, strandsone) samt dispensasjoner der hvor Norges internasjonale forpliktelser ellers hadde satt en stopper for et nytt prosjekt, burde skrinlegges. Vi må anerkjenne at natur er et knapt gode som ikke lengre skal underkastes utbyggingsprosjekter. Vi oppfordrer også at kommunen i sine samtaler med kommunens innbyggere (leie av bobil) spør etter ulovlige utslipp og krever disse fjernet. Avvikling av ulovlige bygg og kaianlegg for å øke beskyttelsen av strandsone og allmenhetens tilgang der burde også bli tatt opp.

2. 30%

Vi ønsker at kommunen begynner å definere 30% av kommunens arealer under 500moh iht Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework, Target 2 og 3. Norge har signert denne avtalen og resultatene skal være på plass ila 5 år, nemlig 2030. For at hele Norge skal nå 30% målet, må alle kommuner delta, istedenfor å overlate arbeidet til andre kommuner ved å gjemme seg bak antakelser om at det ikke er «gode nok kvaliteter i Bjørnafjorden til at det er her grunneigarar vil kunne få kompensasjon». Vi vil komme tilbake med fokus på enkeltrområder med et rikt artsmangfold, særlig våtmark, bekker og småtjern.

Naturvernforbundet

Bjørnafjorden

3. Redusering av klimagassutslipp

Flere utbyggingsprosjekter i kommunen fører til enda mer biltraffikk. Å kannibalisere bedrifter og deres ansatte fra for eksempel Bergens-området og tiltrekke disse til Bjørnafjorden Kommune (se: Lyseparken) skaper få arbeidsplasser for kommunen sine innbyggere. Å legge til rette for utbygging som vil føre til mer pendeltraffikk strider imot Parisavtalen og bidrar samtidig til enda mer nedbygging pga behov for parkeringsplasser. Kommunen burde forplikte seg til nullvekst i biltraffikk som grunnlag i planarbeidet.

4. Arealnøytralitet

Arealnøytralitet handler om å arbeide målrettet for å unngå å bygge ned mer natur. Når noe skal bygges, må en gjøre det en kan for å unngå å bygge ned ved å:

Gjenbruke: Såkalte grå arealer blir prioritert i nye utbyggingsprosjekter. Allerede eksisterende bygg blir brukt istedenfor å bygge nytt (Fjellheim, Lyssand)

Beskytte uerstattelig natur, som verneområder og natur som gir levegrunnlag for truede arter

Restaurere tilsvarende naturverdier dersom man må bygge ned natur. Kostnaden for denne slags kompensasjon skal pålegges utbygger. Ved å innføre slik regel, vil en klargjøre hvilken verdi vår natur har.

5. Hordfast

Hordfast er et prosjekt som er forankret i et gammelt syn som fokuserer på vekst for enhver pris, som ikke tar klimautfordringene på alvor og som ser på natur som en ubegrenset ressurs. Utslippene fra bygging og arealbruk alene tilsvarer 8000 flyreiser Bergen-Stavanger hvert år i 60 år. Utslipp fra biltrafikk vil øke og påvirke kommunens klimaregnskap negativt. Prosjektet stimulerer til økt jobbpendling og legger også til rette for ytterligere motorveibygging. Kommunen har forpliktet seg til å være fossilfri innen 2030 og et lavutslippssamfunn innen 2050. Dette vil kreve store omstillinger og forandringer i hverdagen til alle innbyggere. Å fremme et prosjekt som står for det motsatte av det kommunen skal oppnå i noen få år, samt å la befolkningen tro at plyndring av naturens ressurser bare kan fortsette i det uendelige, er rett og slett uforsvarlig.

6. Dispensasjonsstopp

Vi ønsker et stopp for dispensasjoner i de tilfellene hvor kravene fra Plan- og bygningsloven ikke er innfridd. Her påpeker vi særlig på kravet for konsekvensutredninger.

7. Uavhengig kartlegging

Vi ønsker at kommunen leier inn uavhengige biologer, for eksempel via <https://biofokus.no> for å sikre at registreringen er basert på kunnskap om natur og ikke påvirkes av enkeltpersoner/-bedrifter sine utbyggingsplaner. Dette vil også sikre en åpen dialog og skape tiltro i den politiske prosessen. Kartleggingen burde ikke bare fokusere på sentrums- og utbyggingsnære naturområder, men undersøke alle arealer som er markert for fremtidig utbygging.

Naturvernforbundet

Bjørnafjorden

8. Naturreservater

Vi oppfordrer til at kommunen jobber aktivt med å øke arealet for naturreservater, både på land og i sjø. Her ønsker vi at kommunen inkluderer verneområdet for truede arter der hvor kartleggingen påpeker disse, samt ferskvanns- og myrområder.

9. Invaderende planter

Invaderende arter er den viktigste årsaken til at arter blir utryddet og habitater ødelegges. Når fremmede arter konkurrerer ut lokale arter eller tar med seg sykdommer som de lokale artene ikke tåler, kan leveområder bli ødelagt. Dette fører til mindre naturmangfold – altså færre ulike arter som lever sammen. Vi etterlyser en plan til kartlegging for og bekjempelse av disse artene (sitkagran, parkslikrekne, lupiner for å kun gi 3 eksempler).

10. Plante- og dyrever

I kommunen vår finnes det fortsatt forekomster av truede arter, for eksempel ramsløk, hummer, flere sjøfuglarter, elvemuslinger og hule eiker. Områdene hvor disse artene lever burde bli inkludert i punkt 8 – naturreservater for å sikre at også de neste generasjonene har tilgang til disse.

11. Fritidsverdi

Friluftsliv har stor betydning i Norge, både for individet og for samfunnet som helhet. Det er en sentral del av den norske nasjonale identiteten og kulturarven, og bidrar til både fysisk og psykisk helse. Kommunens rikt friluftsliv i form av fritidsfiskere, turgåere, roere, jaktfolk, orienteringsløpere etc burde styrkes ved å sikre tilgang til ikke ødelagt natur.

12. Miljøfond

Vi foreslår at Miljøfondets midler ikke lengre blir brukt for å muliggjøre utbyggingen, i den eksisterende formen av omvendt rekkefølgekrav.

Naturvernforbundet i Bjørnafjorden er gjerne med i kommunens referansegruppe og ønsker god og tett dialog med kommunen og å medvirke videre utover i planprosessen.

Med vennlig hilsen

Silke Becker
Styreleder